

ZAKON

O IZMENI ZAKONA O PROSVETNOJ INSPEKCIJI

Član 1.

U Zakonu o prosvetnoj inspekciji („Službeni glasnik RS”, br. 27/18 i 129/21), u članu 2. stav 1. posle reči: „učeničkog i studentskog standarda” brišu se zapeta i reči: „nauke i istraživanja”.

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji (u daljem tekstu: Predlog zakona) sadržan je u članu 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Predlogom zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji vrši se usaglašavanje sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima („Službeni glasnik RS”, broj 116/22) koji je objavljen i stupio je na snagu 22. oktobra 2022. godine.

Odredbama Zakona o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima propisano je da danom stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja nastavlja rad, u skladu sa delokrugom utvrđenim ovim zakonom, kao Ministarstvo prosvete, kao i da danom stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija preuzima od Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja zaposlene, kao i prava, obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu za vršenje svojih nadležnosti u oblasti nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, utvrđenih ovim zakonom.

Istim zakonom propisano je da Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, pored ostalog, obavlja poslove državne uprave koji se odnose na sistem, razvoj i unapređenje naučnoistraživačke delatnosti u funkciji naučnog, tehnološkog i privrednog razvoja.

U članu 126. Zakona o nauci i istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 49/19), koji uređuje nadzor, propisano je da nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, a da nadzor nad radom instituta iz oblasti odbrane i ostvarivanjem istraživanja od značaja za odbranu vrši ministarstvo nadležno za poslove odbrane u saradnji sa Ministarstvom.

Na osnovu odredaba navedenog zakona Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja je u poslednjem kvartalu 2021. godine iniciralo donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prosvetnoj inspekciji („Službeni glasnik RS”, br. 27/18 i 129/21), koji je stupio na snagu 5. januara 2022. godine, kojim je, pored ostalog, propisana nadležnost prosvetne inspekcije u vršenju nadzora nad primenom Zakona o nauci i istraživanjima i drugih propisa koji regulišu oblast nauke i istraživanja, kao i nad naučnoistraživačkim organizacijama.

Imajući u vidu da Zakon o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima iz oktobra 2022. godine propisuje da poslove državne uprave koji se odnose na naučnoistraživačku delatnost i tehnološki razvoj obavlja Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, odnosno isti poslovi nisu više u nadležnosti Ministarstva prosvete, ovo Ministarstvo inicira izmenu važećeg Zakona o prosvetnoj inspekciji.

Usaglašavanje sa odredbama novodonetog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima izvršiće se tako što će se reči „nauke i istraživanja”, iz člana 2. stav 1. Zakona o prosvetnoj inspekciji brisati, tako da će navedeni stav glasiti: „prosvetna inspekcija u vršenju inspekcijuskog nadzora ispituje primenu zakona i drugih propisa u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih, dualnog obrazovanja, visokog obrazovanja, udžbenika, učeničkog i studentskog standarda i Nacionalnog okvira kvalifikacija”.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona kojim se menja član 2. Zakona propisuje se da prosvetna inspekcija u vršenju inspeksijskog nadzora ispituje primenu zakona i drugih propisa u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih, dualnog obrazovanja, visokog obrazovanja, udžbenika, učeničkog i studentskog standarda i Nacionalnog okvira kvalifikacija.

U odnosu na važeći tekst, stav 1. člana 2. Zakona o prosvetnoj inspekciji, brisana je zapeta i rači „nauke i istraživanja”.

Na ovaj način izvršeno je usaglašavanje sa odredbama Zakona o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima koji propisuje nadležnost Ministarstva za nauku, tehnološki razvoj i inovacije u obavljanju poslova koji se odnose na naučnoistraživačku delatnost pa su i kontrola primene propisa iz oblasti nauke i istraživanja u nadležnosti tog Ministarstva, odnosno ovi poslovi nisu više u nadležnosti Ministarstva prosvete.

U članu 126. Zakona o nauci i istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 49/19), koji uređuje nadzor, propisano je da nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, a da nadzor nad radom instituta iz oblasti odbrane i ostvarivanjem istraživanja od značaja za odbranu vrši ministarstvo nadležno za poslove odbrane u saradnji sa Ministarstvom.

Član 2. Predloga zakona sadrži odredbe o stupanju na snagu propisa.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za realizaciju odredaba Predloga zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji nisu potrebna sredstva, odnosno realizacija ovog predloga ne proizvodi finansijski efekat što se potvrđuje izjavom u okviru Obrasca standardne metodologije za procenu finansijskih efekata akta (PFE Obrasca).

PREGLED ODREDAVA ZAKONA O PROSVETNOJ INSPEKCIJI KOJE SE MENJAJU

Predmet inspekcijskog nadzora

Član 2.

Prosvetna inspekcija u vršenju inspekcijskog nadzora ispituje primenu zakona i drugih propisa u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih, dualnog obrazovanja, visokog obrazovanja, udžbenika, učeničkog i studentskog standarda, ~~nauke i istraživanja~~ i Nacionalnog okvira kvalifikacija.

Prosvetna inspekcija obavlja inspekcijski nadzor i u drugim oblastima u kojima je posebnim zakonom utvrđena njena nadležnost.

IZVEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI EFEKATA PREDLOGA ZAKONA O IZMENI ZAKONA O PROSVETNOJ INSPEKCIJI

1) *Analiza postojećeg stanja*

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima („Službeni glasnik RS”, broj 116/2022) koji je objavljen i stupio je na snagu 22. oktobra 2022. godine propisano je da danom stupanja na snagu istog zakona Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja nastavlja rad, u skladu sa delokrugom utvrđenim ovim zakonom, kao Ministarstvo prosvete, kao i da danom stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija preuzima od Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja zaposlene, kao i prava, obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu za vršenje svojih nadležnosti u oblasti nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, utvrđenih ovim zakonom.

Istim zakonom propisano je da Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, pored ostalog, obavlja poslove državne uprave koji se odnose na sistem, razvoj i unapređenje naučnoistraživačke delatnosti u funkciji naučnog, tehnološkog i privrednog razvoja.

U članu 126. Zakona o nauci i istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 49/19), koji uređuje nadzor, propisano je da nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, a da nadzor nad radom instituta iz oblasti odbrane i ostvarivanjem istraživanja od značaja za odbranu vrši ministarstvo nadležno za poslove odbrane u saradnji sa Ministarstvom.

Imajući u vidu da Zakon o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima iz oktobra 2022. godine propisuje da poslove državne uprave koji se odnose na naučnoistraživačku delatnost i tehnološki razvoj obavlja Ministarstvo za nauku, tehnološki razvoj i inovacije, odnosno isti poslovi nisu više u nadležnosti Ministarstva prosvete, ovo Ministarstvo inicira izmenu važećeg Zakona o prosvetnoj inspekciji.

Usaglašavanje sa odredbama novodonetog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o ministarstvima izvršiće se tako što će se reči „nauke i istraživanja“, iz člana 2. stav 1. Zakona o prosvetnoj inspekciji brisati, tako da će navedeni stav glasiti: „prosvetna inspekcija u vršenju inspeksijskog nadzora ispituje primenu zakona i drugih propisa u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih, dualnog obrazovanja, visokog obrazovanja, udžbenika, učeničkog i studentskog standarda i Nacionalnog okvira kvalifikacija“.

2) *Utvrđivanje ciljeva*

Cilj ovog zakona je adekvatno funkcionisanje nadzora u oblasti prosvete i oblasti nauke, tehnološkog razvoja i inovacija.

Pokazatelji učinka na osnovu kog će se meriti nivo ostvarenosti cilja su:

- angažovanje jednog zaposlenog na poslovima nadzora u oblasti nauke, tehnološkog razvoja i inovacija do kraja 2023. godine

- planiranih i realizovanih oko 20 redovnih inspeksijskih nadzora predviđenih u godišnjem Planu nadzora za 2024. godinu.

3) *Analiza upravljačkih efekata*

Dopisom Ministarstva prosvete, broj 011-00-78/2023-12 od 31. marta 2023. godine, dostavljen je Republičkom sekretarijatu za javne politike na mišljenje Predlog zaključka kojim se predlaže sprovođenje javne rasprave o Nacrtu zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji.

Republički sekretarijat za javne politike se dopisom broj: 011-00-62/2023-02 od 4. aprila 2023. godine izjasnio da nema primedaba na tekst dostavljenog materijala.

Istim dopisom je navedeno, da imajući u vidu da se Nacrtom zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji predlaže da prosvetna inspekcija više ne vrši nadzor nad primenom zakona i drugih propisa „u oblasti nauke i istraživanja”, te da se ovim predlogom bitno menja nadležnost prosvetne inspekcije, kao i da se postavlja pitanje ko će i na koji način vršiti nadzor u oblasti nauke i istraživanja, Republički sekretarijat za javne politike se izjasnio da je u postupku pribavljanja mišljenja na Nacrt zakona potrebno Sekretarijatu dostaviti Izveštaj o sprovedenoj analizi efekata Nacrta zakona, kao i da navedeni izveštaj treba naročito da sadrži informacije o tome koja institucija preuzima nadzor nad primenom zakona i drugih propisa iz oblasti nauke i istraživanja, kao i da li ta institucija ima kapacitete za vršenje tog posla, odnosno na koji će način angažovati kapacitete, ako ih trenutno ne poseduje, kao i informacije o tome kako će rešenja uticati na ciljne grupe na koje se primenjuju zakoni i drugi propisi iz ove oblasti i na samo Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija.

Ovom ministarstvu je takođe ukazano da je u postupku pribavljanja mišljenja na Nacrt zakona potrebno pribaviti i mišljenje Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija.

U navedenom postupku pribavljanja mišljenja na Nacrt zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji, Ministarstvu nauke, tehnološkog razvoja i inovacija dostavljen je Nacrt zakona sa Obrazloženjem, radi davanja mišljenja, kao i mišljenje Republičkog sekretarijata za javne politike broj: 011/00-62/23-02 od 4. aprila 2023. godine.

Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija se izjasnilo da nema primedbi na Nacrt zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji, sa Obrazloženjem, dopisom broj: 011- 00-19/2023-04 od 20. aprila 2023. godine.

U vezi mišljenja Republičkog sekretarijata za javne politike, Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija se izjasnilo da je Pravilnikom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta broj: 110-00-8/2022-01 od 20. januara 2023. godine predvidelo jedno radno mesto za nadzor nad radom organizacija čije je finansiranje u nadležnosti Ministarstva. Navedeni poslovi u okviru navedenog radnog mesta obuhvataju pripremu Plana nadzora, dinamiku i obavljanje poslova sprovođenja nadzora, predlaganje mera za otklanjanje nepravilnosti i određivanje roka za njihovo otklanjanje i praćenje i izveštavanje o sprovođenju predloženih mera.

Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija se istim dopisom izjasnilo da ima kapacitete za obavljanje poslova nadzora u oblasti nauke i istraživanja.

Ministarstvo prosvete je u prethodnom periodu sa Ministarstvom nauke, tehnološkog razvoja i inovacija održalo sastanke u postupku primopredaje poslova.

U vezi inspeksijskog nadzora, na navedenim sastancima, Ministarstvu nauke, tehnološkog razvoja i inovacija stavljen je na raspolaganje Plan inspeksijskog nadzora za 2023. godinu Ministarstva prosvete, u delu koji se odnosi na naučnoistraživačke institute, sa kontrolnom listom, koji je usvojila Koordinaciona komisija Vlade za inspeksijski nadzor, jedan zaposleni, predmeti, kao i svaka druga neophodna podrška.

Poslove inspeksijskog nadzora nad radom naučnoistraživačkih instituta prosvetna inspekcija je otpočela donošenjem Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prosvetnoj inspekciji koji je stupio na snagu 5. januara 2022. godine.

U vezi pitanja kako će rešenja uticati na ciljne grupe na koje se primenjuju zakoni i drugi propisi iz ove oblasti i na samo Ministarstvo nauke, tehnološkog

razvoja i inovacija, predloženo rešenje bi trebalo dati pozitivne efekte i viši kvalitet nadzora.

Imajući u vidu da prosvetna inspekcija vrši upravni inspekcijski nadzor, odnosno kontroliše primenu zakona i drugih propisa u oblasti obrazovanja, Ministarstvo za nauku, tehnološki razvoj i inovacije može pored upravnog nadzora, vršiti kao nosilac delatnosti i poslova državne uprave koji se odnose na sistem, razvoj i unapređenje naučnoistraživačke delatnosti u funkciji naučnog, tehnološkog i privrednog razvoja, i kontrolu kvaliteta rada naučnoistraživačkih instituta čije je poslovanje u delokrugu tog ministarstva.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada
Obrađivač: Ministarstvo prosvete

2. Naziv propisa:

Predlog zakona o izmeni Zakona o prosvetnoj inspekciji
Draft law on amendments Law on Education Inspectorate

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa:

- naslov VIII Politike saradnje, član 102. Obrazovanje i stručno osposobljavanje;

b) prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma:

- opšti rok utvrđen članom 72. Sporazuma

v) ocena ispunjenosti obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma:

- potpuno

g) razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma:

/

d) veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije:

-ovaj propis nije predviđen Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima:

- ne postoje primarni izvori prava EU sa kojima je potrebno uskladiti Predlog zakona;

b) navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima:

- ne postoje sekundarni izvori prava EU sa kojima je potrebno uskladiti Predlog zakona;

v) navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost:

/

d) rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije:

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

/

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti:

- u postupku izrade predmetnog materijala nije bila konsultovana Evropska komisija, odoosno druga stručna tela Evropske unije.